

Βιομηχανική κολλεκτιβοποίηση κατά τη διάρκεια της Ισπανικής Επανάστασης

του Deirdre Hogan

[Ανακτήθηκε από: libcom.org]

Μετάφραση - επιμέλεια: Θοδωρής Σάρας autopoiesis.squat.gr

Αν και ήταν στην ύπαιθρο όπου έλαβε χώρα η μεγαλύτερη αναρχική κοινωνικοποίηση, η επανάσταση έγινε στις μεγάλες και μικρές πόλεις. Σε αυτή την περίοδο σχεδόν 2 εκατομμύρια από τον συνολικό πληθυσμό των 24 εκατομμυρίων εργαζόταν στη βιομηχανία, 70% των οποίων συγκεντρωνόταν στην περιοχή της Καταλωνίας. Εκεί μέσα σε ώρες από τη φασιστική επίθεση οι εργάτες κατέλαβαν υπό τον έλεγχο τους 3000 επιχειρήσεις. Αυτό συμπεριλάμβανε όλες τις υπηρεσίες δημοσίων μεταφορών, ναυσιπλοΐα, ηλεκτρικές και εταιρείες ενέργειας, εργασίες αερίου και νερού, εργοστάσια μηχανών και αυτοκινήτων, ανθρακωρυχεία, τσιμεντοβιομηχανίες, κλωστοϋφαντουργίες και βιομηχανίες χαρτιού, ηλεκτρικών και χημικών προϊόντων, εργοστάσια υαλοποιίας και αρωματοποιίας, τροφίμων και μπυραρίες.

Σε αυτές τις βιομηχανικές περιοχές έγιναν κάποιες από τις πρώτες κολλεκτιβοποιήσεις. Παραμονή του στρατιωτικού πραξικοπήματος κηρύχτηκε από την CNT γενική απεργία. Όμως μόλις τελείωσε η πρώτη περίοδος της σύγκρουσης ήταν καθαρό ότι το επόμενο ζωτικό βήμα ήταν η συνέχιση της παραγωγής. Πολλοί από τους αστούς που συμπαθούσαν τον Φράνκο μετά την ήττα των στρατιωτικών δυνάμεων το σκάσανε. Αμέσως τα εργοστάσια και τα εργαστήρια τους καταλήφθηκαν και λειτούργησαν από τους εργαζόμενους. Κάποιες άλλες μερίδες των αστών ήταν απρόθυμες να κρατήσουν τα εργοστάσια ανοιχτά και κλείνοντας τα προσπάθησαν να συνεισφέρουν έμμεσα στο στόχο του Φράνκο. Κλείνοντας τα εργοστάσια και τα εργαστήρια θα οδηγούσαν σε μεγαλύτερη ανεργία και φτώχεια, που θα μπορούσε να βοηθήσει τον εχθρό. “Οι εργάτες το κατάλαβαν ενστικτωδώς, και ίδρυσαν σχεδόν σε όλα τα εργαστήρια, επιτροπές ελέγχου, που είχαν ως σκοπό να επιτηρούν την πρόοδο της παραγωγής, και να ελέγχουν την οικονομική θέση του ιδιοκτήτη κάθε εγκατάστασης. Σε πολλές περιπτώσεις, ο έλεγχος πέρασε γρήγορα από την επιτροπή ελέγχου, σε μία επιτροπή διαχείρισης, όπου ο εργοδότης συμμετείχε και αμοιβόταν με τον ίδιο μισθό. Με αυτόν τον τρόπο ένας αριθμός εργοστασίων και εργαστηρίων στην Καταλωνία πέρασε στα χέρια των εργατών, που συμμετείχαν σε αυτά.” [1]

Επίσης ήταν μεγάλης σημασίας να δημιουργηθεί χωρίς καθυστέρηση, η πολεμική βιομηχανία με σκοπό να τροφοδοτεί το μέτωπο και να ξανακινήσει το σύστημα μεταφορών προκειμένου πολιτοφύλακες και εφόδια να φτάνουν στο μέτωπο. Επομένως οι πρώτες απαλλοτριώσεις βιομηχανιών και δημόσιων υπηρεσιών έγιναν για να εξασφαλίσουν τη νίκη απέναντι στο φασισμό, με τους αναρχικούς αγωνιστές να αποκτούν πλεονέκτημα της κατάστασης, για να την σπρώξουν άμεσα προς τους σκοπούς της επανάστασης.

Ο ρόλος της CNT

Η κοινωνική επανάσταση μπορεί να γίνει καλύτερα κατανοητή στο πλαίσιο της σχετικά μεγάλης ιστορίας της οργάνωσης και της κοινωνικής πάλης των εργατών στην Ισπανία. Η CNT που ήταν η κύρια δύναμη των κολλεκτιβοποιήσεων, υπήρχε από το 1910 και το 1936 μετρούσε 1.5 εκατομμύρια μέλη. Το αναρχικοσυνδικαλιστικό κίνημα υπήρχε στην Ισπανία από το 1870, και από τη γέννηση του ως τη (μερική) πραγματοποίηση του τελικού ιδανικού του κατά τη διάρκεια της κοινωνικής επανάστασης, είχε μία ιστορία αδιάκοπης συμμετοχής στην έντονη κοινωνική πάλη – “μερικές και γενικές απεργίες, σαμποτάζ, δημόσιες διαμαρτυρίες, συσκέψεις, πάλη ενάντια στους απεργοσπάστες..., φυλακίσεις, μετατοπίσεις, δίκες, εξεγέρσεις, λοκαυτοί, μερικές ένοπλες ενέργειες (attentat)” [2]

Το 1936 οι αναρχικές ιδέες ήταν διάχυτες. Η κυκλοφορία αναρχικών εκδόσεων σε αυτή την εποχή δίνει μία ιδέα: υπήρχαν δύο αναρχικές καθημερινές εφημερίδες, μία στη Βαρκελώνη και μία στη Μαδρίτη, και οι δύο όργανα της CNT με κυκλοφορία μεταξύ 30 έως και 50 χιλιάδες φύλλα. Υπήρχαν περίπου 10 περιοδικά, πρόσθετα στις διάφορες αναρχικές επιθεωρήσεις με κυκλοφορίες πάνω από 70.000 κομμάτια. Σε όλα τα αναρχικά κείμενα, μπροσούρες και βιβλία, καθώς και σε κάθε σύσκεψη σωματείου ή ομάδας, συζητιόταν διαρκώς και συστηματικά το πρόβλημα της κοινωνικής επανάστασης. Επομένως η ριζοσπαστική φύση της ισπανικής εργατικής τάξης, πολιτικοποιημένης μέσω της πάλης και της αναμέτρησης, καθώς και η επιρροή των αναρχικών ιδεών σήμαινε ότι σε μία επαναστατική κατάσταση οι αναρχικοί μπορούσαν να έχουν μαζική λαϊκή υποστήριξη.

Στον πυρήνα της CNT υπήρχε μία μεγάλη δημοκρατική παράδοση. Οι αποφάσεις σε όλα τα τοπικά και άμεσα θέματα όπως οι μισθοί και οι συνθήκες ήταν στα χέρια των τοπικών μελών που συναντιόταν τακτικά στη γενική συνέλευση. Η αμοιβαία βοήθεια και η αλληλεγγύη ανάμεσα στους εργάτες ενθαρρυνόταν και τοποθετούνταν ως ο κύριος δρόμος για νικηφόρες απεργίες. Η CNT οργάνωνε όλους τους εργαζόμενους άσχετα με την ειδικότητα. Με άλλα λόγια, οι εργαζόμενοι ενθαρρυνόταν να διαμορφώσουν ένα γενικό σωματείο από τους τομείς σε κάθε συγκεκριμένη βιομηχανία, παρά χωριστά σωματεία για κάθε διαφορετική δουλειά. Τόσο η δημοκρατική παράδοση όσο και η βιομηχανική φύση της οργάνωσης των σωματείων επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό τις επαναστατικές κολλεκτίβες, που γενικά βγήκαν μέσα και σχηματίστηκαν από τα βιομηχανικά σωματεία που ήδη υπήρχαν.

Μία επίσης σημαντική πλευρά της CNT που μετρούσε στη δύναμη της επανάστασης ήταν η χρήση της άμεσης δράσης. “Η CNT πάντα υπερασπιζόταν “την άμεση δράση των εργαζόμενων” ως μέσο επίλυσης των διαφορών. Η πολιτική αυτή ενθάρρυνε την αυτο-εκτίμηση και την αυτοπεποίθηση στα σωματεία και τα μέλη τους – υπήρχε μία επικρατούσα κουλτούρα του “εάν θέλουμε κάτι να επιλυθεί πρέπει να το κάνουμε μόνοι μας” [3] Τελικά η ομοσπονδιακή δομή της CNT που βασίστηκε στην τοπική αυτονομία και που δημιούργησε μία σταθερή αλλά επίσης υψηλά αποκεντρωτική μορφή, ενθάρρυνε την αυτοεκτίμηση και την πρωτοβουλία, απαραίτητες ιδιότητες που συνεισέφεραν τα μέγιστα στην επιτυχία της επανάστασης.

Ο Gaston Leval φωτίζει τη σημασία που είχε η κουλτούρα της άμεσης

δημοκρατίας και η αυτοεκτίμηση μέσα στην επαναστατική κατάσταση, όταν συγκρίνει το ρόλο της CNT και αυτό της UGT στην κοινωνικοποίηση των σιδηρόδρομων. Περιγράφοντας τον υψηλά οργανωμένο, αποδοτικό και υπεύθυνο τρόπο με τον οποίο η βιομηχανία των σιδηροδρόμων μπήκε μέσα σε λίγες μέρες ξανά σε τροχιά κάτω από τον επαναστατικό έλεγχο γράφει: “Όλα αυτά επιτεύχθηκαν με τη μοναδική πρωτοβουλία του Συνδικάτου και των αγωνιστών της CNT. Οι άλλοι της UGT στους οποίους κυριαρχούσε ως στοιχείο το προσωπικό των διευθύνσεων είχαν παραμείνει παθητικοί, συνήθως μεταφέραν εντολές από πάνω, και περίμεναν. Όταν δεν ερχόταν ούτε εντολές ούτε αντιεντολές, και οι σύντροφοι μας προηγούνταν, αυτοί απλά ακολουθούσαν το ισχυρό ρεύμα που μετέφεραν μαζί τους.” [4]

Η ιστορία της πάλης και της οργάνωσης και η αναρχοσυνδικαλιστική φύση των σωματείων έδωσε στους αγωνιστές της CNT την αναγκαία εμπειρία της αυτοοργάνωσης και της πρωτοβουλίας, που όταν έφτασε ο καιρός μπορούσε να χρησιμοποιηθεί φυσικά και αποτελεσματικά στην αναδιοργάνωση της κοινωνίας με βάση τις αναρχικές γραμμές. “Είναι ξεκάθαρο, η κοινωνική επανάσταση που έλαβε χώρα τότε, δεν προήλθε από την απόφαση των ηγετικών οργανισμών της CNT... Ξέσπασε αυθόρμητα, φυσικά, όχι... γιατί “ο λαός” γενικά έγινε ξαφνικά ικανός να κάνει θαύματα, χάρη στην επαναστατική θεώρηση που ξαφνικά τον ενέπνευσε, αλλά γιατί, και αξίζει να το επαναλαμβάνουμε, ανάμεσα σε αυτούς τους ανθρώπους υπήρχε μία μεγάλη μειονότητα, που ήταν δραστήρια, δυνατή, οδηγούμενη από το ιδανικό που συνέχιζε μέσα από την πάλη που ξεκίνησε από την εποχή του Μπακούνιν και της Πρώτης Διεθνούς” [5]

Η αναρχική δημοκρατία σε δράση μέσα στις κολλεκτίβες.

Οι κολλεκτίβες βασιζόταν στη εργατική αυτοδιαχείριση των εργασιακών χώρων. Ο Augustin Souchy γράφει: “Οι κολλεκτίβες που οργανώθηκαν κατά τη διάρκεια του ισπανικού εμφύλιου ήταν οικονομικές ενώσεις των εργατών χωρίς ατομική ιδιοκτησία. Το γεγονός ότι τα κολλεκτιβίστικα εργοστάσια διαχειρίζονταν από αυτούς που τα δούλευαν δεν σήμαινε ότι αυτές οι εγκαταστάσεις έγιναν ατομική τους ιδιοκτησία. Η κολλεκτίβα δεν είχε κανένα δικαίωμα να πουλήσει ή να νοικιάσει οποιοδήποτε μέρος του κολλεκτιβοποιημένου εργοστασίου ή εργαστηρίου. Ο νόμιμος φύλακας ήταν η CNT η Εθνική Συνομοσπονδία των Εργατικών Ενώσεων. Αλλά ούτε η CNT είχε το δικαίωμα να κάνει ό,τι την ευχαριστούσε. Κάθε τι έπρεπε να αποφασίζεται και να επικυρώνεται από τους εργαζόμενους μέσω συνεδρίων και συσκέψεων.” [6]

Ακολουθώντας τη δημοκρατική παράδοση της CNT οι βιομηχανικές κολλεκτίβες είχαν μία από τα κάτω προς τα πάνω οργανωτική δομή εκπροσώπησης. Η βασική μονάδα λήψης αποφάσεων ήταν η συνέλευση των εργατών, που με τη σειρά της εξέλεγε τους εκπροσώπους για τη διαχείριση των επιτροπών που θα επιτηρούσαν την καθημερινή δραστηριότητα του εργοστασίου. Αυτές οι εκλεγμένες επιτροπές διαχείρισης εξουσιοδοτούνταν με το να φέρουν σε πέρας τις εντολές που αποφασίζονταν από τις συνελεύσεις και όφειλε να αναφέρεται πίσω και να λογοδοτεί στη συνέλευση των εργαζόμενων. Οι επιτροπές διαχείρισης επίσης επικοινωνούσαν τις παρατηρήσεις τους στην κεντρική επιτροπή διαχείρισης.

Γενικά, κάθε βιομηχανία είχε μία κεντρική επιτροπή διαχείρισης που απαρτιζόταν από εκπροσώπους από κάθε κλάδο εργασίας και εργαζόμενους αυτής της βιομηχανίας. Για παράδειγμα, στην κλωστοϋφαντουργία στην Alcoy υπήρχαν 5 γενικοί κλάδοι εργασίας: ύφανση, παραγωγή νήματος, πλέξιμο, εμπορία πλεκτών και λανάρισμα. Οι εργαζόμενοι σε κάθε μία από αυτές τις ειδικευμένες περιοχές εξέλεξαν έναν εκπρόσωπο να τους εκπροσωπεί στην ευρύτερη βιομηχανική επιτροπή διαχείρισης. Ο ρόλος αυτής της επιτροπής, που είχε επίσης και μερικούς ειδικούς- τεχνικούς, συμπεριλάμβανε την καθοδήγηση της παραγωγής σύμφωνα με τις οδηγίες που παίρναν από τις γενικές συνελεύσεις των εργατών, να συντάσσουν αναφορές και στατιστικές για την πρόοδο της εργασίας και να ασχολούνται με θέματα που αφορούν τα οικονομικά και τον συντονισμό. Με τα λόγια του Gustav Leval “Η γενική οργάνωση βρισκόταν για αυτό από τη μία πλευρά στην εργασία και από την άλλη στη συνθετική βιομηχανική δομή” [7]

Σε όλα τα στάδια, η γενική συνέλευση των εργαζόμενων του Συνδικάτου ήταν το τελικό σώμα λήψης των αποφάσεων. “όλες οι σημαντικές αποφάσεις λαμβάνονταν από τις γενικές συνελεύσεις των εργατών,...[που] τις παρακολουθούσαν ευρύτερα και γινόταν τακτικά.. εάν ένας διαχειριστής έκανε κάτι που η γενική συνέλευση δεν τον εξουσιοδότησε, εκθρονιζόταν στην επόμενη συνάντηση” [8] Οι αναφορές από τις διάφορες επιτροπές εξεταζόταν και συζητιόταν στις γενικές συνελεύσεις και τελικά εισαγόταν εάν η πλειοψηφία τις ενέκρινε για χρήση. “Δεν αντιμετωπίζαμε έτσι μία διευθυντική δικτατορία, αλλά μάλλον μία λειτουργική δημοκρατία, στην οποία οι ειδικευμένες εργασίες έπαιζαν το ρόλο τους, τον οποίο ρυθμίζαμε μετά από γενική εξέταση στη συνέλευση” [9]

Προχωρώντας για την Επανάσταση

Το στάδιο της ευρύτερης κοινωνικοποίησης της βιομηχανίας δεν έγινε μέσα σε μία νύχτα αλλά ήταν μία βαθμιαία και εξελικτική διαδικασία. Ούτε όλες οι βιομηχανικές κολλεκτίβες προχώρησαν με τον ίδιο τρόπο παντού, ο βαθμός κοινωνικοποίησης και η ακριβής μέθοδος ποίκιλλε από χώρο σε χώρο. Όπως ειπώθηκε στην εισαγωγή, ενώ κάποιοι εργασιακοί χώροι καταλήφθηκαν άμεσα από τους εργαζόμενους, σε άλλους πήραν τον έλεγχο φτιάχνοντας πρώτα μία επιτροπή ελέγχου, που στόχευε στο να εξασφαλίσει τη συνέχιση της παραγωγής. Από αυτό το επόμενο φυσικό βήμα ήταν να καταληφθεί ο χώρος ολοκληρωτικά από τους εργαζόμενους.

Αρχικά, όταν η συνέχιση της παραγωγής ήταν το πιο πιεστικό καθήκον, υπήρχε μικρός τυπικός συντονισμός ανάμεσα στα διαφορετικά εργαστήρια και τις βιομηχανίες. Η έλλειψη συντονισμού δημιούργησε πολλά προβλήματα όπως σημειώνει ο Leval: “Οι τοπικές βιομηχανίες πήγαν μέσω βημάτων που υιοθετήθηκαν σχεδόν καθολικά από την επανάσταση... Στην πρώτη φάση, οι επιτροπές προτεινόταν από τους εργαζόμενους που απασχολούνταν σε αυτές [στις οποίες ήταν οργανωμένες] Η παραγωγή και οι πωλήσεις συνέχιζαν σε κάθε μία. Αλλά σύντομα ήταν καθαρό ότι η κατάσταση αυτή οδηγούσε σε ανταγωνισμό ανάμεσα στα εργοστάσια... δημιουργώντας αντιζηλίες που ήταν ασυμβίβαστες με την σοσιαλιστική και ελευθεριακή προοπτική. Έτσι η CNT λάνσαρε το σύνθημα: “όλες οι βιομηχανίες πρέπει να διακλαδίζονται με τα Συνδικάτα, απόλυτα κοινωνικοποιημένες, και το καθεστώς της αλληλεγγύης που έχουμε υπερασπίσει πρέπει να θεμελιωθεί μία και για πάντα.” [10]

Η ανάγκη να διορθωθεί αυτή η κατάσταση – που ενώ οι εργαζόμενοι είχαν πάρει τον έλεγχο των εργασιακών χώρων συχνά λειτουργούσαν ανεξάρτητα και ανταγωνιστικά μεταξύ τους – και η ολοκλήρωση της διαδικασίας κοινωνικοποίησης για να αποφύγουμε τους κινδύνους των μερικά μόνο κολλεκτιβοποιήσεων ήταν ένα καθήκον που πολλοί εργάτες έντονα συνειδητοποιούσαν. Ένα μανιφέστο του Συνδικάτου της βιομηχανίας ξύλου που τυπώθηκε το Δεκέμβρη του 36 τονίζει την απουσία συντονισμού και αλληλεγγύης ανάμεσα στους εργάτες των διαφορετικών βιομηχανιών και εργοστασίων θα οδηγούσε σε μία κατάσταση όπου οι εργάτες στις πιο ευνοημένες και επιτυχημένες βιομηχανίες θα γινόταν οι νέοι προνομιούχοι, αφήνοντας πίσω εκείνους χωρίς πρώτες ύλες στις δυσκολίες τους, και αυτό με τη σειρά του θα οδηγούσε στη δημιουργία δύο τάξεων: “των νέων πλούσιων και των πάντα φτωχών-φτωχών” [11]

Μπροστά σε αυτή την επίδραση έγιναν μεγάλες προσπάθειες από τις κολλεκτίβες να μην ανταγωνίζονται μεταξύ τους για τα κέρδη αλλά και να μοιράζονται τις υπεραξίες κατά μήκος όλων των βιομηχανιών. Έτσι το παράδειγμα των τραμ της Βαρκελώνης, που ήταν ιδιαίτερα επιτυχές, συνεισέφερε οικονομικά στην ανάπτυξη των άλλων συστημάτων μεταφοράς στη Βαρκελώνη και τις βοήθησε με τις προσωρινές τους δυσκολίες. Υπήρχαν επίσης πολλές περιπτώσεις αλληλεγγύης κατά μήκος όλων των βιομηχανιών. Στην Alcoy, για παράδειγμα, όταν το Συνδικάτο τυπογραφίας, χάρτου και χαρτονιού είχε δυσκολίες τα υπόλοιπα 16 συνδικάτα που σχημάτιζαν την τοπική ομοσπονδία της Alcoy έδωσαν οικονομική βοήθεια, που κατέστησε ικανό το Συνδικάτο τυπογραφίας να επιβιώσει.

Ωστόσο το να φέρουν την αναρχική κοινωνία ένα βήμα κοντύτερα ήταν επίσης θέμα αποδοτικής βιομηχανικής οργάνωσης. Στο μανιφέστο που τυπώθηκε από το Συνδικάτο της βιομηχανίας ξύλου δηλωνόταν: “Το συνδικάτο ξύλου έχει θελήσει να προηγηθεί όχι μόνο κατά το δρόμο της επανάστασης, αλλά επίσης να προσανατολίσει την επανάσταση στα συμφέροντα της οικονομίας μας, της λαϊκής οικονομίας” [12] Τον Δεκέμβρη του 36 έγινε μία γενική συνέλευση των συνδικάτων, όπου αναλύθηκε η ανάγκη να αναδιοργανωθεί ολοκληρωτικά το μη αποδοτικό καπιταλιστικό βιομηχανικό σύστημα και να πιεστεί προς την ολική κοινωνικοποίηση. Η αναφορά της συνέλευσης δήλωνε: “το βασικό ελάττωμα των μικρών βιοτεχνικών καταστημάτων είναι η τμηματοποίηση και η απουσία τεχνικής και εμπορικής προετοιμασίας. Αυτό αποτρέπει τον εκσυγχρονισμό και την σταθεροποίηση σε καλύτερες και αποδοτικότερες μονάδες παραγωγής, με καλύτερες λειτουργίες και συντονισμό... Για εμάς, η κοινωνικοποίηση πρέπει να διορθώσει αυτά τα ελαττώματα και τα συστήματα οργάνωσης σε κάθε βιομηχανία... Για την κοινωνικοποίηση της βιομηχανίας, πρέπει να σταθεροποιήσουμε τις διαφορετικές μονάδες κάθε κλάδου της βιομηχανίας σύμφωνα με το γενικό και οργανικό πλάνο που θα αποφύγει τον ανταγωνισμό και άλλες δυσκολίες που παρακωλύουν την καλή και αποδοτική οργάνωση της παραγωγής και της κατανομής... [13]

Η προσπάθεια που έγινε για να τελειώσουν με τα μικρά, ανθυγιεινά και ακριβά εργαστήρια και εργοστάσια ήταν σημαντικό χαρακτηριστικό της διαδικασίας της βιομηχανικής κολλεκτιβοποίησης. Όπως και με την περίπτωση της καλλιέργειας της γης, ήταν αισθητό ότι με τη λειτουργία των εργαστηρίων

και των εργοστασίων “η διάχυση των δυνάμεων αντιπροσώπευε μία τεράστια απώλεια ενέργειας, μία ανορθολογική χρήση ανθρώπινης εργασίας, μηχανών και πρώτων υλών, έναν άχρηστο διπλασιασμό των προσπαθειών” [14] Για παράδειγμα, στην πόλη του Granollers “Όλα τα είδη των πρωτοβουλιών που έτειναν να βελτιώσουν τη λειτουργία και τη δομή της τοπικής οικονομίας θα μπορούσαν να αποδοθούν στο ...[συνδικάτο]. Επομένως σε ένα σύντομο διάστημα, εφτά κολλεκτιβοποιημένα κομμωτήρια στήθηκαν μέσω των προσπαθειών τους, αντικαθιστώντας έναν άγνωστο αριθμό παλιών εγκαταστάσεων. Όλα τα εργαστήρια και τα μικρά εργοστάσια στην παραγωγή παπουτσιών αντικαταστάθηκαν από μία μεγάλη βιομηχανία στην οποία χρησιμοποιούνταν μόνο οι καλύτερες μηχανές, και όπου έγιναν οι αναγκαίες υγειονομικές προβλέψεις για τους εργάτες. Παρόμοιες βελτιώσεις έγιναν στη μηχανική βιομηχανία όπου ένας μεγάλος αριθμός μικρών, σκοτεινών και πνιγερών χυτηρίων αντικαταστάθηκαν από μερικές μεγάλες μονάδες εργασίας στις οποίες ο αέρας και ο ήλιος περνούσαν ελεύθερα... η κοινωνικοποίηση πήγαινε χέρι-χέρι με τον εξορθολογισμό” [15]

Η δημιουργική οδήγηση απελευθερώνεται

Τα τραμ της Βαρκελώνης

Όπως και στην περίπτωση με τις κολλεκτίβες της υπαίθρου, η αυτοδιαχείριση των εργαζόμενων στις πόλεις συνοδεύτηκε με αξιοσημείωτες βελτιώσεις στις εργασιακές συνθήκες, στην παραγωγικότητα και την αποδοτικότητα. Ας πάρουμε για παράδειγμα τα επιτεύγματα των τραμ της Βαρκελώνης. Μόλις πέντε μέρες μετά τη λήξη των συγκρούσεων, οι γραμμές των τραμ είχαν καθαριστεί και επιδιορθωθεί και εφτακόσια τραμ, δηλαδή εκατό παραπάνω από τα συνήθη εξακόσια, εμφανίστηκαν στο δρόμο, όλα βαμμένα διαγώνια με τα κοκκινόμαυρα χρώματα των CNT-FAI. Η τεχνική οργάνωση των τραμ και η κυκλοφοριακή λειτουργία βελτιώθηκαν σε μεγάλο βαθμό, νέα συστήματα ασφάλειας και σηματοδότησης εισήχθησαν και οι γραμμές του τραμ ενισχύθηκαν. Ένα από τα πρώτα μέτρα της κολλεκτιβοποίησης των τραμ ήταν η απόλυση των υψηλόμισθων στελεχών της εταιρείας, γεγονός που επέτρεψε στην κολλεκτίβα να μειώσει τα εισιτήρια των επιβατών. Οι μισθοί πλησίασαν τη βασική ισοτιμία με τους ειδικευμένους εργαζόμενους, που κέρδιζαν μία πεσέτα επιπλέον από τους ανειδίκευτους. Οι εργασιακές συνθήκες βελτιώθηκαν πάρα πολύ, με τους εργαζόμενους να εφοδιάζονται με καλύτερες ανέσεις, και μερικές νέες δωρεάν ιατρικές υπηρεσίες οργανώθηκαν που δεν εξυπηρετούσαν μόνο τους εργαζόμενους των τραμ αλλά και τις οικογένειες τους.

Η κοινωνικοποίηση της Ιατρικής

Η κοινωνικοποίηση της ιατρικής ήταν ένα ακόμα διακεκριμένο επίτευγμα της επανάστασης. Μετά τη 19η Ιουλίου το θρησκευόμενο προσωπικό που είχε διευθύνει τις υπηρεσίες υγιεινής εξαφανίστηκε μέσα σε μία νύχτα από τα νοσοκομεία, τα φαρμακεία και άλλους φιλανθρωπικούς θεσμούς, κάνοντας αναγκαία την άμεση βελτίωση νέων μεθόδων οργάνωσης. Μπροστά σε αυτή την επίδραση δημιουργήθηκε το Συνδικάτο των Υγειονομικών Υπηρεσιών στη Βαρκελώνη το Σεπτέμβριο του 1936. Μέσα σε μερικούς μήνες είχε 7000 ειδικευμένα ιατρικά επαγγελματικά μέλη, πάνω από 1000 ήταν γιατροί διαφορετικών ειδικοτήτων. Εμπνευσμένο από το μεγάλο κοινωνικό ιδανικό ο

σκοπός του Συνδικάτου ήταν να αναδιοργανώσει ουσιαστικά ολόκληρη την πρακτική της ιατρικής και των υπηρεσιών δημόσιας υγείας. Το Συνδικάτο ήταν μέρος της Εθνικής Ομοσπονδίας για τη Δημόσια Υγεία, ένα τμήμα της CNT που το 1937 είχε 40.000 μέλη.

Η περιοχή της Καταλωνίας χωρίστηκε σε 35 κέντρα μεγαλύτερης ή μικρότερης σημασίας, εξαρτώμενων από την πυκνότητα του πληθυσμού, με ένα τέτοιο τρόπο που κανένα χωριό ή χωριουδάκι να μην είναι χωρίς υγειονομική προστασία ή ιατρική φροντίδα. Σε ένα χρόνο, στη Βαρκελώνη μόνο, έξι νέα νοσοκομεία δημιουργήθηκαν, συμπεριλαμβάνοντας δύο στρατιωτικά για τις πολεμικές απώλειες. Εννέα νέα σανατόρια εγκαταστάθηκαν σε απαλλοτριωμένες ιδιοκτησίες σε διαφορετικά μέρη της Καταλωνίας. Ενώ πριν την επανάσταση οι γιατροί συγκεντρωνόταν σε πλούσιες περιοχές, τώρα στέλνονταν όπου ήταν περισσότερο απαραίτητοι.

Εργοστάσια και εργαστήρια

Στα εργοστάσια επίσης έγιναν μεγάλες καινοτομίες. Πολλοί εργασιακοί χώροι, με τον έλεγχο των εργαζόμενων, μετατράπηκαν σε παραγωγή πολεμικού υλικού για τα αντιφασιστικά στρατεύματα. Αυτή ήταν η περίπτωση της μεταλλοβιομηχανίας στην Καταλωνία που ανοικοδομήθηκε ολοκληρωτικά. Μόνο μερικές μέρες μετά τη 19η Ιουλίου, για παράδειγμα, η αυτοκινητοβιομηχανία Hispano-Suiza μετατράπηκε σε εργοστάσιο για θωρακισμένα αυτοκίνητα, ασθενοφόρα, όπλα, και πυρομαχικά για το πολεμικό μέτωπο. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η οπτική βιομηχανία η οποία δεν υπήρχε πριν τη βιομηχανία. Τα μικρά διασκορπισμένα εργαστήρια που υπήρχαν πριν μετατράπηκαν εθελοντικά σε μία κολλεκτίβα που κατασκεύασε ένα νέο εργοστάσιο. “Σε μικρό χρόνο το εργοστάσιο παρήγαγε γυαλιά για την όπερα, κυάλια, τηλέμετρα, όργανα έρευνας, βιομηχανικό γυαλί σε διαφορετικά χρώματα, και ειδικά επιστημονικά όργανα. Επίσης κατασκεύαζε και επιδιόρθωνε οπτικό εξοπλισμό για το μέτωπο... ότι είχαν αποτύχει οι καπιταλιστές να κάνουν, κατορθώθηκε από τη δημιουργική ικανότητα των μελών του Σωματείου των Οπτικών εργαζόμενων της CNT” [16]

Ένα καλό παράδειγμα του επιπέδου μερικών βιομηχανικών κολλεκτίβων είναι η κλωστοϋφαντουργία, που λειτουργούσε αποδοτικά και απασχολούσε “σχεδόν το ένα τέταρτο ενός εκατομμυρίου κλωστοϋφαντουργών σε εργοστάσια διασκορπισμένα σε έναν αριθμό πόλεων... Η κολλεκτιβοποίηση της κλωστοϋφαντουργίας θρυμμάτισε μια και για πάντα το μύθο ότι οι εργάτες ήταν ανίκανοι να διαχειριστούν μία μεγάλη και πολύπλοκη εταιρεία.” [17]

Ένα από τα πρώτα βήματα προς την οικοδόμηση μίας αναρχικής κοινωνίας είναι η ισοστάθμιση των μισθών. Αυτό είναι αναγκαίο για να μπει ένα τέλος με τις διαιρέσεις ανάμεσα στην εργατική τάξη, διαιρέσεις που υπηρετούν μόνο στην αποδυνάμωση της τάξης ως σύνολο. Στις βιομηχανικές κολλεκτίβες αυτό δεν συνέβαινε αμέσως και υπήρχαν αρκετές φορές σχετικά μικρές διαφορές στους μισθούς ανάμεσα στους τεχνικούς και τους ειδικευμένους εργάτες. Οι μισθοί αποφασίζονταν από τους ίδιους τους εργάτες στις γενικές συνελεύσεις των Συνδικάτων. Συχνά οι διαφορές στους μισθούς ανάμεσα στους εργάτες με τεχνική ευθύνη και αυτούς χωρίς, αποφασιζόταν από την πλειοψηφία των εργατών ως ένα προσωρινό μέτρο για να αποφύγουν σε αυτό το στάδιο της επανάστασης τις προκλητικές διαμάχες, και να εξασφαλίσουν με κάθε κόστος την ομαλή λειτουργία της παραγωγής. Οι υψηλόμισθοι διευθυντές ωστόσο

απολύθηκαν, και στα πρώην αφεντικά δόθηκε η επιλογή ή να φύγουν ή να δουλέψουν ως κανονικοί εργάτες, το οποίο συχνά αποδεχόταν.

Οι βιομηχανίες, με το ατομικό κέρδος ως παράγοντα υποκίνησης στην οργάνωση της βιομηχανίας να έχει χαθεί, μπορούσαν να αναδιοργανωθούν με πιο αποδοτικό και ορθολογικό τρόπο. Για παράδειγμα υπήρχαν πολλοί σταθμοί ηλεκτρικών γεννητριών διασκορπισμένων σε ολόκληρη την Καταλωνία που παρήγαγαν μικρά και ασήμαντα αποτελέσματα και οι οποίοι, αν και προσαρμοζόταν στα ιδιωτικά συμφέροντα, δεν ήταν στην υπηρεσία του δημόσιου συμφέροντος. Το σύστημα ηλεκτροδότησης αναδιοργανώθηκε πλήρως με μερικούς από τους μη αποδοτικούς σταθμούς να κλείνουν. Αυτό σήμαινε τελικά ότι η εξοικονόμηση εργασίας μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για βελτιώσεις όπως η κατασκευή ενός φράγματος κοντά στο Flix από 700 εργάτες, που προέκυψαν από την αξιοσημείωτη αύξηση της προσφερόμενης ενέργειας.

Συμμετοχή των γυναικών στις κολλεκτίβες.

Μία από τις κύριες αλλαγές κατά τη διάρκεια της επανάστασης ήταν η μεγάλη εισαγωγή γυναικών στην εργασία. Η CNT άρχισε να ωθεί σοβαρά τη συνδικαλιστικοποίηση των γυναικών εργατριών. Στην κλωστοϋφαντουργική βιομηχανία, καταργήθηκε η δουλειά με το κομμάτι για τις γυναίκες και η εργασία στο σπίτι ενσωματώθηκε στα εργοστάσια, κάτι που γενικά σήμαινε βελτίωση των μισθών και των ωρών εργασίας. Ωστόσο η ευθύνη της φροντίδας των παιδιών και του σπιτιού είχε μείνει ακόμα στις γυναίκες και πολλές έβρισκαν δύσκολο να εξισορροπήσουν τους πολλαπλούς τους ρόλους. Μερικές φορές η φροντίδα των παιδιών παρεχόταν από τις κολλεκτίβες. Για παράδειγμα, τα σωματεία ξύλου και οικοδομής στη Βαρκελώνη κατασκεύασαν μία περιοχή ψυχαγωγίας με πισίνα, και μετέτρεψαν επίσης μία εκκλησία σε κέντρο καθημερινής φροντίδας και σχολείο για τα παιδιά των εργατών.

Οι Mujeres Libres, η αναρχική οργάνωση των γυναικών, οργανώθηκε σε secciones de trabajo (τομείς εργασίας) με ευθύνες για συγκεκριμένα σωματεία και βιομηχανίες που συνεργαζόταν με σχετικά συνδικάτα της CNT. Αυτοί οι τομείς εργασίας βοήθησαν να φτιαχτούν κέντρα παιδικής φροντίδας σε εργοστάσια και εργαστήρια καθώς και να λειτουργήσουν σχολεία και προγράμματα εκπαίδευσης (μαθητείας) για να προετοιμάσουν τις γυναίκες για εργασία σε βιομηχανίες. Τα προγράμματα μαθητείας βοήθησαν στην πρόσβαση στην εργασία των γυναικών που είχαν πριν περιοριστεί από τους άντρες τους. Για παράδειγμα, μία από τις πρώτες γυναίκες που οδήγησαν τραμ στη Βαρκελώνη περιγράφει την εργασία της: “έπαιρναν τους ανθρώπους ως μαθητευόμενους, μηχανικούς και οδηγούς, και μας μάθαιναν τι να κάνουμε. Εάν έβλεπες μόνο τα πρόσωπα των επιβατών [όταν έβλεπαν γυναίκες οδηγούς], σκεφτόμουν τους συντρόφους στη μεταφορά, που ήταν τόσο ευγενικοί και συνεργάσιμοι μαζί μας, κυριολεκτικά τους κλωτσούσαν έξω.” [18]

Ωστόσο δεν είναι αλήθεια να πούμε ότι οι γυναίκες στις βιομηχανικές κολλεκτίβες πέτυχαν ισότητα με τους άνδρες. Οι διαφορές στους μισθούς ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες συνέχισαν να υπάρχουν. Επίσης εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις, οι γυναίκες υποεκπροσωπούνταν στις εργοστασιακές επιτροπές και σε άλλες εκλέξιμες θέσεις μέσα στις κολλεκτίβες. Η συνέχιση

των παραδοσιακών οικιακών ρόλων των γυναικών ήταν χωρία αμφιβολία ένας από τους παράγοντες, που συνεισέφεραν στην αποτροπή της ενεργότερης συμμετοχής των γυναικών στις κολλεκτίβες και εκείνα τα θέματα, καθώς και άλλα που επιδρούσαν στις γυναίκες πιο συγκεκριμένα (όπως η άδεια μητρότητας) δεν είχαν προτεραιότητα. Αν και μεγάλοι αριθμοί γυναικών εισήχθησαν στην εργατική δύναμη κατά τη διάρκεια της επανάστασης, ισότιμη συμμετοχή στην πληρωμένη εργατική δύναμη δεν επιτεύχθηκε γιατί επίσης η αναρχοσυνδικαλιστική οπτική της κοινωνικής οργάνωσης βασιζόταν στην εργατική δύναμη, και οι άνθρωποι έξω από τις βιομηχανικές κολλεκτίβες αποκλείστηκαν αποτελεσματικά από τις κοινωνικές και οικονομικές διαδικασίες λήψης των αποφάσεων.

Δυσκολίες και Αδυναμίες

Περιορισμοί

Η επανάσταση στην ύπαιθρο ήταν πιο προχωρημένη από τις κολλεκτιβοποιήσεις που έλαβαν χώρα στις βιομηχανικές περιοχές. Πολλές από τις αγροτικές κολλεκτίβες πέτυχαν να φτάσουν το στάδιο του ελευθεριακού κομμουνισμού, λειτουργώντας με την αρχή “από τον καθένα ανάλογα με την ικανότητα του στον καθένα σύμφωνα με την ανάγκη του” Τόσο η κατανάλωση όσο και η παραγωγή κοινωνικοποιήθηκαν. “Σε αυτές δε συναντούσες διαφορετικά υλικά στάνταρντ της ζωής ή ανταμοιβές, ούτε συγκρουόμενα συμφέροντα περισσότερο ή λιγότερο χωρισμένων ομάδων” [19] Αυτό δε συνέβαινε με την περίπτωση της κολλεκτιβοποίησης στους χώρους εργασίας μέσα στο πλαίσιο του καπιταλισμού, στους εργάτες που λειτουργούσαν εργοστάσια, και πωλούσαν αγαθά και μοιραζόταν τα κέρδη. Αυτό οδήγησε τον Gaston Leval να περιγράψει τις βιομηχανικές κολλεκτίβες ως ένα είδος “εργαζόμενων νεο-καπιταλιστών, μία αυτοδιαχείριση που πατούσε στις δύο βάρκες καπιταλισμού και σοσιαλισμού, που υποστηρίζουμε ότι δεν θα είχε συμβεί εάν η επανάσταση δεν ήταν ικανή να επεκταθεί ολικά κάτω από την κατεύθυνση των Συνδικάτων” [20]

Τι έγινε...?

Η επανάσταση ωστόσο, ήταν ανίκανη να επεκταθεί λόγω του γεγονότος ότι ενώ η βάση είχε τον έλεγχο των εργοστασίων και επεδίωκε την εργασία της κοινωνικοποίησης, υπήρχε η αποτυχία να σταθεροποιήσει εκείνα τα οφέλη πολιτικά. Αντί την κατάργηση του κράτους στο ξέσπασμα της επανάστασης, όταν χάθηκε η αξιοπιστία του και υπήρχε μόνο στο όνομα, του επιτρέψαν να συνεχίσει να υπάρχει, με την ταξική συνεργασία της ηγεσίας της CNT (στο όνομα της αντιφασιστικής ενότητας) δανείζοντας του νομιμοποίηση. Επομένως υπήρχε μία περίοδο δυαδικής εξουσίας, όπου οι εργαζόμενοι είχαν το μεγάλο στοιχείο ελέγχου στις βιομηχανίες και τους δρόμους αλλά όπου το κράτος ήταν αργά ικανό να ανοικοδομήσει την βάση της εξουσίας μέχρι να μπορέσει να κινηθεί ενάντια στην επανάσταση και να πάρει την εξουσία πίσω. Τα οικονομικά ελαττώματα της επανάστασης: το γεγονός ότι το οικονομικό σύστημα δεν είχε κοινωνικοποιηθεί, ότι η κολλεκτιβοποίηση δεν είχε ενοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο, ότι οι βιομηχανικές κολλεκτίβες δεν προχώρησαν παραπέρα, στην καλύτερη, ο συντονισμός στο επίπεδο της βιομηχανίας, συνδεόταν ανεξήγητα με αυτό το κύριο πολιτικό λάθος και την προδοσία των αναρχικών αρχών.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο ελευθεριακός κομμουνισμός με την παραγωγή να βασίζεται στην ανάγκη και την κοινοκτημοσύνη των μέσων παραγωγής καθώς και αυτό που παράγεται ήταν αναγκαίο να αντικαταστήσει ολόκληρο το καπιταλιστικό οικονομικό σύστημα με μία εναλλακτική κοινωνικοποιημένη οικονομία βασισμένη στην ομοσπονδιακή ενότητα όλης της εργατικής δύναμης, όπως και ένας τρόπος να παίρνονταν συλλογικές αποφάσεις για ολόκληρη την οικονομία. Αυτό απαιτούσε την εγκατάσταση εργατικών συνεδρίων και μία ομοσπονδιακή δομή συντονισμού που θα μπορούσε να ενοποιήσει τις κολλεκτίβες όλης της χώρας και θα επέτρεπε τον αποδοτικό συντονισμό και σχεδιασμό της οικονομίας ως όλου. Αυτό το νέο σύστημα οικονομικής και πολιτικής οργάνωσης πρέπει να αντικαταστήσει την κυβέρνηση και την καπιταλιστική οικονομία της αγοράς. Όπως έλεγε ο Κροπότκιν “μία νέα μορφή οικονομικής οργάνωσης αναγκαστικά απαιτεί μία νέα μορφή πολιτικής δομής” [21] Ωστόσο, όσο η καπιταλιστική πολιτική δομή – η κρατική εξουσία – παρέμενε, η νέα οικονομική οργάνωση δεν μπορούσε να αναπτυχθεί και ο ολικός συντονισμός της οικονομίας παρέμεινε στάσιμος.

Η αντεπανάσταση

Οι βιομηχανικές κολλεκτίβες παρεμποδίστηκαν να προχωρήσουν με τον ίδιο τρόπο όπως οι αγροτικές κολλεκτίβες “ως συνέπεια των αντιφατικών παραγόντων και της αντίθεσης που δημιουργήθηκε από τη συνύπαρξη κοινωνικών ρευμάτων που προερχόταν από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις.” [22] Στη βιομηχανική πόλη της Alcoy, για παράδειγμα, όπου τα Συνδικάτα είχαν κερδίσει άμεσα τον έλεγχο όλων των βιομηχανιών χωρίς εξαίρεση, η οργάνωση της παραγωγής ήταν ιδανική. Ωστόσο ο Leval σημειώνει: “το αδύνατο σημείο ήταν, όπως και σε άλλους τόπους, η οργάνωση της διανομής. Χωρίς την αντίθεση των εμπόρων και των πολιτικών κομμάτων, που όλοι τρόμαξαν από τον κίνδυνο της συνολικής κοινωνικοποίησης, που θα ανταγωνιζόταν αυτό “το επίσης επαναστατικό” πρόγραμμα, δεν θα μπορούσε να γίνει κάτι καλύτερο... Οι σοσιαλιστές, δημοκρατικοί και κομμουνιστές πολιτικοί έψαχναν ενεργά να βρουν τρόπο να αποτρέψουν την επιτυχία μας, αλλά και να αποκαταστήσουν την παλιά τάξη ή έστω να διατηρήσουν ό,τι είχε απομείνει από αυτή.” [23] Οι αντεπανάστατικές δυνάμεις ήταν ικανές να ενώσουν την αντεπίθεση τους στις επαναστατικές αλλαγές που γινόταν στην Ισπανία χρησιμοποιώντας την εξουσία του κράτους για να επιτεθούν στις κολλεκτίβες. Από την αρχή το Κράτος παρέμεινε στον έλεγχο κάποιων πηγών, όπως τα αποθέματα χρυσού της χώρας. Μέσω του ελέγχου των αποθεμάτων χρυσού και τη μονοπώληση της πίστωσης από το Ρεπουμπλικανικό κράτος ήταν ικανό να παίρνει πλευρές της οικονομίας από τον έλεγχο της εργατικής τάξης και επομένως να υπονομεύει την εξέλιξη της επανάστασης.

Προκειμένου να κερδίσει τον έλεγχο πάνω στις κολλεκτίβες, να μειώσει το σκοπό τους και να αντιτεθεί στις κινήσεις της εργατικής τάξης στην κατεύθυνση της οικονομικής ενοποίησης και της συνολικής ρύθμισης της από τα κάτω, το Καταλανικό κράτος θέσπισε το Διάταγμα Κολλεκτιβοποίησης του Οκτωβρίου του 1936. Το διάταγμα που “νομιμοποιούσε” τις κολλεκτίβες, τις απέτρεψε από το να αναπτυχθούν ελεύθερα προς τον ελευθεριακό κομμουνισμό μέσω της υποχρέωσης κάθε εργαστηρίου και κάθε εργοστασίου να πουλάει αυτό που παρήγαγε ανεξάρτητα. Το κράτος προσπάθησε να ελέγξει τις κολλεκτίβες μέσω του διατάγματος δημιουργώντας επιτροπές διαχείρισης που

ήταν υπόλογες στο Υπουργείο Οικονομίας. Το διάταγμα επίσης επέτρεπε μόνο στα εργοστάσια πάνω των 100 εργαζόμενων να κολλεκτιβοποιηθούν.

Όπως ειπώθηκε νωρίτερα, οι αγωνιστές της CNT πάλεψαν ενάντια σε αυτό το σύστημα και για μεγαλύτερο συντονισμό ανάμεσα στους εργασιακούς χώρους. Στον τύπο και στις συναντήσεις τους στα σωματεία τους και τις κολλεκτίβες εργαζόταν να πείσουν τους συναδέλφους τους για τους κινδύνους της μερικής κολλεκτιβοποίησης, της αναγκαιότητας να κρατήσουν τον έλεγχο της παραγωγής συνολικά στα δικά τους χέρια και της εξάλειψης της εργατικής γραφειοκρατίας που το διάταγμα “κολλεκτιβοποίησης” προσπαθούσε να δημιουργήσει. Οι προσπάθειες τους ήταν μερικά επιτυχημένες, και η βιομηχανική κολλεκτίβα έτεινε προς μεγαλύτερη κοινωνικοποίηση. Ωστόσο υπέφεραν τόσο από την αυξανόμενη δυσκολία να εξασφαλίσουν πρώτες ύλες όσο και από τις συνεχόμενες αντεπαναστατικές επιθέσεις. Έγιναν προσπάθειες να σαμποταριστεί η λειτουργία των κολλεκτίβων. Αυτό συμπεριλάμβανε εσκεμμένες διαλύσεις των ανταλλαγών μεταξύ πόλης και υπαίθρου και τη συστηματική άρνηση εργατικού κεφαλαίου και πρώτων υλών σε πολλές κολλεκτίβες, ακόμα και σε πολεμικές βιομηχανίες, μέχρι να συμφωνήσουν να μπουν κάτω από κρατικό έλεγχο.

Το Μάιο του 37, ξέσπασαν οδομαχίες όταν τα κυβερνητικά στρατεύματα κινήθηκαν ενάντια στις κολλεκτίβες των πόλεων, όπως αυτή της τηλεφωνίας που έλεγχε η CNT στη Βαρκελώνη. Τον Αύγουστο του 1938, όλες οι σχετικές με τον πόλεμο βιομηχανίες τέθηκαν κάτω από τον πλήρη κυβερνητικό έλεγχο.

“Σε όλες τις περιπτώσεις όπου οι κολλεκτίβες υπονομεύθηκαν, υπήρχαν ουσιαστικές πτώσεις τόσο την παραγωγή όσο και στο ηθικό: ένας παράγοντας που σίγουρα συνεισέφερε στην τελική ήττα της Ισπανικής Δημοκρατίας από τις φρανκικές δυνάμεις το 1939” [24]

Συμπέρασμα

Παρά τους περιορισμούς της βιομηχανικής επανάστασης στην Ισπανία, φάνηκε καθαρά ότι η εργατική τάξη είναι ικανή να λειτουργήσει εργοστάσια, εργαστήρια και δημόσιες υπηρεσίες χωρίς τα αφεντικά ή τους διευθυντές να τους καθοδηγούν. Αποδείχτηκε ότι οι αναρχικές μέθοδοι οργάνωσης, με αποφάσεις που γίνονται από κάτω προς τα πάνω, μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά στη μεγάλης κλίμακα βιομηχανία συμπεριλαμβανόμενου του συντονισμού χιλιάδων εργατών σε πολλές διαφορετικές μικρές και μεγάλες πόλεις. Η επανάσταση επίσης μας δίνει μια ματιά στη δημιουργική και κατασκευαστική δύναμη των απλών ανθρώπων όταν έχουν τον έλεγχο πάνω στις ζωές τους. Η Ισπανική εργατική τάξη όχι μόνο κράτησε την παραγωγή μέσα στον πόλεμο αλλά σε πολλές περιπτώσεις την αύξησε μέσα από τη διαχείριση της. Βελτίωσαν τις εργατικές συνθήκες και δημιούργησαν νέες τεχνικές και διαδικασίες στους εργασιακούς χώρους. Δημιούργησαν από το τίποτα, μία πολεμική βιομηχανία χωρίς την οποία ο πόλεμος ενάντια στον φασισμό δεν θα μπορούσε να γίνει. Η επανάσταση έδειξε επίσης ότι χωρίς τον ανταγωνισμό που θρέφεται από τον καπιταλισμό, η βιομηχανία μπορεί να τρέξει με πολύ πιο ορθολογικό τρόπο. Τελικά φανέρωσε πώς η οργανωμένη εργατική τάξη εμπνευσμένη από ένα μεγάλο ιδανικό έχει τη δύναμη να μετασχηματίσει την κοινωνία.

Υποσημειώσεις - αναφορές

- (1) Gaston Leval, Collectives in Spain, http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_Archives/leval/collectives.html επίσης μπορεί να ανακτηθεί και από το <http://libcom.org/library/collectives-spanish-revolution-gaston-leval>
- (2) Gaston Leval, Collectives in the Spanish Revolution, Freedom Press, 1975, κεφ. 2, σελ 54.
- (3) Kevin Doyle, The Revolution in Spain, http://www.struggle.ws/talks/spain_feb99.html
- (4) Gaston Leval, Collectives in the Spanish Revolution, Freedom Press, 1975, κεφ 12, σελ 254
- (5) ο.π, κεφάλαιο 4,σελ 80.
- (6) Flood et al, Augustin Souchy στο.. I.8.3, <http://www.geocities.com/CapitolHill/1931/sec18.html#seci83>
- (7) Gaston Leval, Collectives in the Spanish Revolution, Freedom Press, 1975, κεφ 11, σελ 234.
- (8) Robert Alexander στο the Anarchist FAQ, I.8.3, <http://www.geocities.com/CapitolHill/1931/sec18.html#seci83>
- (9) Gaston Leval, Collectives in Spain, http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_Archives/leval/collectives.html
- (10) Gaston Leval στο the anarchist FAQ, I.8.4
- (11) From the Manifesto of the CNT Syndicate of the wood industry, απόσπασμα στο Collectives in the Spanish Revolution, Gaston Leval, Freedom Press, 1975, κεφ 11, σελ 231.
- (12) ο.π, κεφ 11, σελ 230.
- (13) Παρατίθεται από Souchy, στο the Anarchist FAQ, section I.8.3, <http://www.geocities.com/CapitolHill/1931/sec18.html#seci83>
- (14) Gaston Leval, Collectives in the Spanish Revolution, Freedom Press, 1975, κεφ 12, σελ 259
- (15) ο.π, κεφ 13, σελ 287.
- (16) The Anarchist Collectives: Workers' Self-management in the Spanish Revolution, 1936-1939, επιμ. Sam Dolgoff, Free Life Editions, 1974, κεφ 7. http://www.struggle.ws/spain/coll_innov.html
- (17) Augustin Souchy, Collectivization in Catalonia, http://www.struggle.ws/spain/coll_catalonia_dolgoff.html
- (18) Pura Perez Arcos στο Martha A. Ackelsberg, Free Women of Spain, anarchism and the struggle for the emancipation of women, Indiana University Press, 1991, κεφ 5, σελ 125.
- (19) Gaston Leval, Collectives in the Spanish Revolution, Freedom Press, 1975, κεφ. 11, σελ 227.
- (20) ο.π, κεφ 11, σελ 227.
- (21) Kropotkin στο the anarchist FAQ, I.8.14, <http://www.geocities.com/CapitolHill/1931/sec18.html#seci814>
- (22) Gaston Leval, Collectives in the Spanish Revolution, Freedom Press, 1975, κεφ 11, σελ 227
- (23) ο.π, κεφ 11, σελ 239.
- (24) Lucien Van Der Walt, The Collectives in Revolutionary Spain, http://www.struggle.ws/spain/coll_l.html